

ПРОБЛЕМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

УДК 343.985.7:344.13

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2024-3-11-4>

Бурнос Олена Олександрівна,

аспірант

(Національна академія внутрішніх справ, м. Київ)

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-9640-5511>

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ

У статті розкриваються деякі особливості взаємодії учасників кримінального провадження по воєнних злочинах. Визначається коло суб'єктів такої співпраці, а також акцентується на виключному значенні налагодження ефективної взаємодії між представниками різних правоохоронних органів у таких провадженнях. Поряд з визначенням основних напрямів досліджуваної взаємодії, однією з пріоритетних її цілей під час розслідування воєнних злочинів визначається організація забезпечення безпеки учасників розслідування.

Ключові слова: воєнні злочини, кримінальне провадження, розслідування, взаємодія, напрями.

Постановка проблеми. Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 216 КПК України (Підслідність) досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 348 КК України (Порушення законів та звичаїв війни), здійснюють слідчі органи безпеки. Втім через значний обсяг слідчої картини воєнних злочинів даним підрозділам подекуди бракує людських і часових ресурсів для своєчасної та повної їх фіксації, у зв'язку з чим вони доручають проведення окремих невідкладних слідчих (розшукових) дій працівникам інших правоохоронних органів, найчастіше Національній поліції. Крім того, з метою забезпечення безпекової складової під час розслідування воєнних злочинів значна увага приділяється співробітництву із представниками ЗСУ, Національної гвардії України, інших воєнізованих підрозділів, Державної служби України з надзвичайних ситуацій тощо [1, с. 41]. Відтак, важливою умовою ефективного документування та розслідування досліджуваних кримінальних правопорушень є забезпечення злагодженого співробітництва всіх задіяних до цього процесу суб'єктів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Зважаючи на високий ступінь актуальності обраної тематики, наразі в наукових джерелах представлено чимало присвячених їй публікацій. Так, І. М. Вигівський досліджував взаємодію правоохоронних органів під час розслідування воєнних злочинів в межах двох ключових аспектів: процесуального та організаційного [2]. М. В. Кривонос вивчав напрями співпраці слідчих та оперативних підрозділів різних правоохоронних органів, задіяних до процесу розслідування воєнних

злочинів [3]. О. О. Ніколаєнко, вивчаючи особливості збору доказів під час розслідування воєнних злочинів в умовах активних бойових дій, одним з основних завдань взаємодії визначив організацію співпраці для забезпечення безпеки співробітників [4]. А. В. Піддубна присвятила не одну публікацію визначенню особливостей організаційно-правових аспектів взаємодії слідчого з органами та підрозділами, зокрема в умовах воєнного стану [5] та під час розслідування воєнних злочинів [6]. Втім, обрана тематика й надалі залишається актуальною для науковців, зокрема для вироблення шляхів підвищення ефективності означеного напрямку взаємодії.

Метою статті є визначити коло суб'єктів взаємодії під час розслідування воєнних злочинів та висвітлити ключові аспекти співробітництва правоохоронних органів у таких провадженнях.

Виклад основного матеріалу. Коло суб'єктів взаємодії під час розслідування воєнних злочинів може бути достатньо широким, зважаючи на те, що такі злочини зазвичай є масштабними, з великою кількістю учасників та значним обсягом слідів. Очевидно, необхідність і можливість залучення до розслідування того чи іншого суб'єкта визначається умовами конкретного провадження, втім, виходячи з результатів вивчення наявної емпіричної бази, до кола суб'єктів взаємодії під час розслідування таких кримінальних правопорушень можна віднести:

підрозділи ДСНС (зокрема в напрямку організації проведення розмінування території);

представники ЗСУ (ТРО), що залишаються на звільненій території та/або воєнізованими формуваннями

територіальної оборони ЗСУ (щодо їх залучення до спільної роботи з поліцією по виявленню диверсійних груп, воєнної техніки та боєприпасів окупантів, трупів загиблих військовослужбовців рф, сапери ЗСУ також можуть залучатися для розмінування);

органи місцевого самоврядування (можуть володіти необхідними для слідства відомостями щодо мешканців їхніх громад);

експерти та спеціалісти (для забезпечення максимально ефективної та якісної фіксації наслідків злочинних дій та вилучення слідової інформації);

слідчі УСБ України;

представники Прокуратури;

працівники аналітичних відділів НП (під час направлення до них відповідних запитів);

представники міжнародних місій та організацій;

представники ЗМІ, волонтери та ін.

Очевидно, в межах однієї публікації важко розкрити особливості взаємодії між всіма визначеними суб'єктами, тож в межах представленого дослідження ми пропонуємо зупинитись лише окремих аспектах взаємодії між представниками різних правоохоронних органів.

Для забезпечення ефективності здійснення кримінального провадження та реалізації повноважень поліції в умовах воєнного стану Верховною Радою було прийнято низку законів, згідно яких, органи поліції наділяються додатковими повноваженнями. Доповнення стосуються питань взаємодії органів і підрозділів НП з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними особами, у тому числі щодо утримання військовополонених, забезпечення конвоювання затриманих осіб, розмінування та допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт тощо.

Так, наказом МВС України, МОЗ України та Офісу Генерального прокурора «Про затвердження Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України» від 09.03.2022 р. № 177/450/46 визначено механізм взаємодії між органами та підрозділами НП України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України, порядок дій працівників закладів охорони здоров'я, бюро судово-медичної експертизи та уповноважених працівників органів та підрозділів Національної поліції України під час перевірки обставин смерті людини під час воєнного стану на території України [7].

Крім того, різні напрямки взаємодії НП передбачено у пам'ятках та рекомендаціях, розроблених Офісом Генерального прокурора України та НП України, що визначають алгоритм дій практичних працівників у різних ситуаціях. До таких, зокрема можна віднести: Алгоритм дій слідчо-оперативних груп НП на звільнених від окупації територіях з документування воєнних злочинів (на прикладі звільнених територій Київської області) [8]; Алгоритм реагування працівників НП на події, пов'язані із обстрілами населених пунктів, унаслідок яких сталися масштабні руйнування цивільної інфраструктури, насамперед критичної, та/або значні людські втрати [9]; Пам'ятка щодо особливостей організації і проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування нападів (обстрілів) на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури [10]; Пам'ятка щодо особливостей розслідування фактів умисних вбивств захищених осіб в умовах збройного конфлікту [11]; Рекомендації щодо проведення огляду місця події [12] тощо.

Досліджуючи особливості взаємодії правоохоронних органів під час розслідування воєнних злочинів, І. М. Вигівський розглядає два важливі аспекти такої спільної діяльності:

1) процесуальний. Після звільнення населених пунктів і території від ворожих військ, обласним управлінням СБ України чи обласною прокуратурою розпочинається «базове» кримінальне провадження за ознаками злочинів, передбачених ч. 1 та 44 ч. 2 ст. 438 КК України, за фактами воєнних злочинів, вчинених у межах території об'єднаної територіальної громади (ОТГ), до якої належать відповідні населені пункти. За необхідності у межах однієї ОТГ може бути розпочато декілька «базових» кримінальних проваджень (наприклад, у разі наявності декількох великих населених пунктів зі значною кількістю виявлених воєнних злочинів, значною територіальною віддаленістю тощо). За наявності в регіональному підрозділі СБ України вже розпочатих «базових» кримінальних проваджень за фактами вчинення воєнних злочинів на окремих деокупованих територіях вирішується питання щодо роботи саме у цих провадженнях (без реєстрації нових). У рамках кожного такого провадження (у т.ч. вже розпочатих) створюється міжвідомча слідча група, передусім СБ України та НП України, до якої включаються слідчі центральних апаратів, обласних управлінь (обох вказаних відомств), а також територіальних підрозділів поліції. Органом досудового розслідування у таких провадженнях є слідчі відділи обласних управлінь СБ України, старшим групи слідчих – слідчий цього відділу. Процесуальне керівництво здійснюється обласною прокуратурою, старший групи прокурорів – працівник спеціалізованого підрозділу обласної прокуратури або керівник обласної прокуратури чи куруючий заступник. До групи прокурорів включаються працівники обласної та місцевих прокуратур. За рішенням Генерального прокурора до складу групи прокурорів може бути включено прокурорів Офісу Генерального прокурора України. У рамках вказаних «базових» кримінальних проваджень проводяться усі слідчі дії, пов'язані із фіксацією і розслідуванням воєнних злочинів, вчинених на території ОТГ. У разі необхідності виділення із «базового» кримінального провадження матеріалів досудового розслідування щодо одного або кількох кримінальних правопорушень, з метою підвищення ефективності їх розслідування, в окреме провадження, у тому числі доручивши розслідування іншому органу досудового розслідування, керуватися вимогами ст. 217 та 36 КПК України, з урахуванням правової позиції Верховного суду, викладеної у постанові об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 24.05.2021 у справі № 640/5023/19 [13].

2) організаційний. З метою забезпечення належної взаємодії між органами та відомствами, залученими до фіксації та розслідування воєнних злочинів, виявлених на деокупованих територіях відповідної області, створюється Координаційний штаб, до якого входять відповідні представники цих органів та відомств (центрального та обласного рівня), зокрема старші груп слідчих і прокурорів у «базових» кримінальних провадженнях, керівники відповідних підрозділів органів прокуратури, досудового розслідування та оперативних підрозділів. За необхідності, формування даного штабу можливе шляхом створення керівником обласної прокуратури відповідної міжвідомчої робочої групи, або внесення відповідних змін до вже існуючої міжвідомчої робочої групи щодо розслідування злочинів, вчинених в умовах

збройного конфлікту. Учасники даного штабу забезпечують належну комунікацію та обмін інформацією між відомствами. За потреби, робота штабу можлива у межах одного приміщення, яке визначається з урахуванням безпекових та логістичних особливостей території [2, с. 43–44].

Діяльність Координаційного штабу спрямована на вирішення питань залучення необхідних (зокрема додаткових), сил та засобів для забезпечення ефективного виконання завдань розслідування. Також робота штабу спрямовується на накопичення, оперативний обмін, систематизацію та аналіз інформації щодо результатів відпрацювання території та розслідування кримінальних правопорушень, визначення подальших напрямів роботи (планування) тощо.

Варто акцентувати, що під час прийняття рішення щодо доручення проведення розслідування відповідним органам досудового розслідування окремих епізодів воєнних злочинів у межах «базового» кримінального провадження, необхідно враховувати кількість слідчих відповідного органу, навантаження, досвід та практичні навички при розслідуванні того чи іншого виду кримінальних правопорушень.

На нашу думку, що підтверджується результатами опрацювання емпіричних джерел, найпоширенішою формою взаємодії під час розслідування воєнних злочинів, є спільна діяльність у складі слідчо-оперативних груп (СОГ). Дійсно, фактичними підставами для створення СОГ можуть бути: 1) складність, великий обсяг розслідування; 2) особливий суспільний резонанс кримінальної події; 3) тяжкість наслідків злочинної події; 4) необхідність одночасного проведення значної кількості процесуальних дій; 5) багатоепізодність тощо, які потребують використання значних і різноманітних методів, прийомів та засобів [14, с. 498]. Саме ці ознаки і відзначають досліджувані нами кримінальні правопорушення.

Як відомо, виділяють два основних види СОГ – чергові та спеціалізовані для розслідування окремих видів кримінальних правопорушень. Для розслідування воєнних злочинів створюються саме спеціалізовані СОГ, які також класифікуються за різними критеріями, зокрема залежно від особливостей способу вчинення таких кримінальних правопорушень.

Так, до складу СОГ, створених для проведення оглядів трупів загиблих осіб залучаються:

- слідчі (не менше трьох працівників);
- спеціаліст-криміналіст (вилучення речових доказів, їх упакування та фотофіксація);
- працівник оперативного підрозділу (встановлення очевидців та свідків вбивства особи (осіб), даних про рідних та близьких особи, труп якої виявлено);
- працівник вибухотехнічної служби (проведення заходів з розмінування та перевірки на вибухобезпечність місця виявлення трупу);
- судово-медичний експерт чи лікар, якщо неможливо залучити судово-медичного експерта;
- співробітники моргу або волонтери, які доставлятимуть трупи оглянутих осіб;
- особи (волонтери), які проводитимуть роботи із розкопування могил (масових захоронень) [15, с. 10].

Основними напрямками роботи таких СОГ є виявлення та огляд тіл загиблих, їх направлення до моргів для подальшої ідентифікації; збір інформації про безвісти зниклих осіб та організація їх розшуку, встановлення родичів зниклих безвісти осіб; встановлення потерпілих, очевидців та свідків події. З цією метою СОГ

працюють у медичних закладах, до яких доставляються загиблі (морги) і постраждали від обстрілу (лікарні) та безпосередньо на місці обстрілу та прилеглий території, де здійснюють: огляди тіл на місці події, роботу зі свідками та очевидцями, відбір біологічних зразків, допити, збір фото- та відеоматеріалів та ін.

Важливо пам'ятати, що робота слідчих, прокурорів, оперативних працівників та інших залучених фахівців із фіксації та розслідування воєнних злочинів розпочинається на деокупованих територіях лише після закінчення заходів із їх розмінування, а також фільтраційних заходів (виявлення ДРГ, колаборантів, тощо) [2, с. 45].

Відтак по прибуттю на місце події слідчий, прокурор передусім визначає та узгоджує зі спеціалістами на фахівцями, що відповідають за розмінування звільнених територій, оптимальні маршрути підходу до місця події та відходу від нього.

Вважаємо, варто погодитись з О. О. Ніколаєнком в тому, що одне із ключових завдань взаємодії під час розслідування воєнних злочинів – організація співпраці для забезпечення безпеки співробітників. Правоохоронні органи та урядові організації повинні обмінюватися інформацією про ризики, пов'язані з документуванням воєнних злочинів, а також розробляти спільні плани дій для забезпечення безпеки учасників розслідування [4, с. 112].

Важливою умовою ефективного документування ознак воєнних злочинів є плановане поєднання зусиль слідчих та оперативних підрозділів різних правоохоронних органів, задіяних до цього процесу, отримання, збирання, накопичення та використання відповідно до вимог законодавства інформації про осіб, причетних до їх учинення, а також події і факти, які можуть сприяти їх розкриттю. М. В. Кривонос визначає основними формами такої взаємодії проведення СРД та НСРД, розшук підозрюваних за дорученням слідчого, прокурора, а також заходи в межах справ оперативного супроводження кримінальних проваджень. Вчений окреслює і пріоритетні напрями співробітництва правоохоронних органів під час встановлення обставин вчинення воєнних злочинів, зокрема:

- спільні наради, планування, організація та проведення оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій, спеціальних операцій;
- колегіальне вивчення й аналіз отриманих результатів;

виявлення, документування та припинення діяльності окремих осіб та груп, які співпрацюють зі спецслужбами країни-агресора, готують та вчиняють кримінальні правопорушення, дестабілізують ситуацію в Україні за їх замовленням;

системний обмін криміналістично значущою інформацією (доказовою та орієнтуючою) про виявлені злочини та причетних осіб;

виконання запитів та доручень за оперативно-розшуковими справами та кримінальними провадженнями; проведення ґрунтовної та систематичної аналітичної роботи [3, с. 54].

Висновки. Таким чином, зважаючи на велику кількість учасників кримінальної події, значний обсяг слідів, специфічні способи та знаряддя вчинення, коло суб'єктів взаємодії під час розслідування воєнних злочинів може бути достатньо широким. До таких, зокрема, можуть бути віднесені: представники підрозділів ДСНС, ЗСУ (ТРО), експерти та спеціалісти, слідчі УСБ України, представники Прокуратури, працівники аналітичних відділів НП України, представники органів міс-

цевого самоврядування, міжнародних місій та організацій, ЗМІ, волонтери та ін. Очевидно, що налагодження ефективного співробітництва між представниками різних правоохоронних органів є однією з обов'язкових умов документування та розслідування досліджуваних кримінальних правопорушень.

Зважаючи на значну актуальність даного напрямку діяльності правоохоронних органів в умовах сьогодення, завдання, порядок, умови та інші аспекти такої взаємодії визначені як у відповідних нормативно-правових актах, так і у методичних матеріалах (алгоритмах), а також численних наукових публікаціях, присвячених даній проблематиці. З-поміж широкого кола цілей вза-

ємодії під час розслідування воєнних злочинів чи не найголовнішою уявляється організація співпраці для забезпечення безпеки співробітників, оскільки обстановка переважної більшості воєнних злочинів пов'язана з ризиками для учасників розслідування.

Перспективними напрямками подальших наукових пошуків в межах визначеної проблематики вбачається вироблення дієвих шляхів взаємодії з іншими можливими учасниками провадження по військових злочинах, зокрема представниками ЗСУ, ТРО, які першими опиняючись на місці вчинення таких злочинів, можуть надати важливу криміналістично значущу інформацію для слідства.

Список використаних джерел

1. Татарин Н. М. Особливості організації розслідування воєнних злочинів. Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2022 р.). Харків: ХНУВС, 2022. С. 40–44.
2. Вигівський І. М. Взаємодія правоохоронних органів під час розслідування воєнних злочинів і відпрацювання деокупованих територій. *Актуальні питання та перспективи розшукової роботи в діяльності підрозділів кримінальної поліції* : матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 28 берез. 2024 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 43–46.
3. Кривонос М. В. Окремі напрями взаємодії правоохоронних органів під час встановлення обставин вчинення воєнних злочинів. *Актуальні питання діяльності підрозділів кримінальної поліції* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 14 квітня 2023 р.). Кропивницький : ДонДУВС, 2023. С. 52–56.
4. Ніколаєнко О. О. Збір доказів під час розслідування воєнних злочинів в умовах активних бойових дій. *Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 7 груд. 2023 р.). Вінниця : ХНУВС, 2023. С. 111–112.
5. Піддубна А. В. Організаційно-правові аспекти взаємодії слідчого з органами та підрозділами в умовах воєнного стану. *Кримінальне судочинство: права людини під час дії надзвичайного або воєнного стану* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 18 листоп. 2022 р.). Київ, 2022. С. 81–84.
6. Абдуллаєв Т., Піддубна А. Взаємодія слідчого з іншими учасниками кримінального провадження під час розслідування воєнних злочинів. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні та прикладні аспекти* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 березня 2024 р.). Дніпро : ДДУВС, 2024. С. 688–690.
7. Про затвердження Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України : Наказ МВС України, МОЗ України та Офісу Генерального прокурора від 09 березня 2022 р. № 177/450/46. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22#Text> (дата звернення 03.09.2024)
8. Алгоритм дій слідчо-оперативних груп Національної поліції на звільнених від окупації територіях з документування воєнних злочинів (на прикладі звільнених територій Київської області). Київ : Гол. слідче управління НП України, 2022. 14 с.
9. Алгоритм реагування працівників Національної поліції на події, пов'язані із обстрілами населених пунктів, унаслідок яких сталися масштабні руйнування цивільної інфраструктури, насамперед критичної, та/або значні людські втрати. Київ : Нац. Поліція України, 2022. 11 с.
10. Пам'ятка щодо особливостей організації і проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування нападів (обстрілів) на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури. Київ : Офіс Ген. прокурора України; Тренінговий центр прокурорів України, 2022. URL: <https://docs.google.com/document/d/1BIllYJn2ultAfmis6xhAFCaohGl7GhL/edit>
11. Пам'ятка щодо особливостей розслідування фактів умисних вбивств захищених осіб в умовах збройного конфлікту. Київ : Офіс Ген. прокурора України; Тренінговий центр прокурорів України, 2022. 21 с.
12. Рекомендації щодо проведення огляду місця події. Київ : Тренінговий центр прокурорів України, 2022. 7 с.
13. Ухвала Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 24.05.2021 р. у справі № 640/5023/19. *Об'єднана палата Касаційного кримінального суду Верховного Суду*. URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=97286253&red=100003161acef099a0dbfc0c8b729fac56e1ee&d=5> (дата звернення 13.09.2024).
14. Курман О. В. Деякі організаційно-тактичні особливості залучення спеціалістів до участі в роботі слідчо-оперативних груп. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 8. 2022. С. 497–499. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-8/112>. URL: http://lsej.org.ua/8_2022/112.pdf (дата звернення 16.09.2024).
15. Піддубна А. В. Взаємодія слідчого з іншими органами та підрозділами національної поліції України при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень : лекція. Харків : ХНУВС, 2023. 16 с. URL: <https://nm2.univd.edu.ua/download/145385#:~:text=> (дата звернення 16.09.2024).

References

1. Tataryn, N. M. (2022). Osoblyvosti orhanizatsii rozsliduvannia voiennykh zlochyniv [Peculiarities of the organization of the investigation of war crimes]. *Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Suchasni tendentsii rozvytku kryminalistyky ta kryminalnoho protsesu v umovakh voiennoho stanu» – International scientific-practical conference «Modern trends in the*

development of criminology and the criminal process under martial law» (m. Kharkiv, 25 lystop. 2022 r.) (pp. 40–66). Kharkiv: KhNUVS. N.p. [in Ukrainian].

2. Vyhivskiy, I. M. (2024). Vzaiemodiia pravookhoronnykh orhaniv pid chas rozsliduvannia voiennykh zlochyniv i vidpratsiuvannia deokupovanykh terytorii [Interaction of law enforcement agencies during the investigation of war crimes and the recovery of de-occupied territories]. *Interdepartmental naukovy- praktychnyi kruhlyi stil «Aktualni pytannia ta perspektyvy rozshukovoi roboty v diialnosti pidrozdiliv kryminalnoi politsii» – Interdepartmental scientific and practical round table «Current issues and prospects of investigative work in the activities of criminal police units»* (m. Kyiv, 28 berez. 2024 r.) (pp. 43–46). Kyiv : Nats. akad. vnutr. sprav. N.p. [in Ukrainian].

3. Kryvonos, M. V. (2023). Okremi napriamy vzaiemodii pravookhoronnykh orhaniv pid chas vstanovlennia obstavyn vchynnennia voiennykh zlochyniv [Separate areas of interaction of law enforcement agencies when establishing the circumstances of the commission of war crimes]. *Vseukrainska naukovy-praktychna konferentsiia «Aktualni pytannia diialnosti pidrozdiliv kryminalnoi politsii» – All-Ukrainian scientific-practical conference «Current issues of criminal police units»* (m. Kropyvnytskyi, 14 kvitnia 2023 r.) (pp. 52–56). Kropyvnytskyi : DonDUVS. N.p. [in Ukrainian].

4. Nikolaienko, O. O. (2023). Zbir dokaziv pid chas rozsliduvannia voiennykh zlochyniv v umovakh aktyvnykh boiovykh dii [Collection of evidence during the investigation of war crimes in the conditions of active hostilities]. *Naukovy-praktychna konferentsiia «Zakhyst ta dotrymanna prav hromadian orhanamy Natsionalnoi politsii Ukrainy v umovakh voiennoho stanu» – Scientific-practical conference «Protection and observance of citizens' rights by the National Police of Ukraine under martial law»* (m. Vinnytsia, 7 hrud. 2023 r.) (pp. 111–112). Vinnytsia : KhNUVS. N.p. [in Ukrainian].

5. Piddubna, A. V. (2022). Orhanizatsiino-pravovi aspekty vzaiemodii slidchoho z orhanamy ta pidrozdilamy v umovakh voiennoho stanu. *Mizhnarodna naukovy-praktychna konferentsiia «Kryminalne sudochynstvo: prava liudyny pid chas dii nadzvychnoho abo voiennoho stanu» – International scientific-practical conference «Criminal justice: human rights during a state of emergency or martial law»* (m. Kyiv, 18 lystop. 2022 r.) (pp. 81–84). Kyiv. N.p. [in Ukrainian].

6. Abdullaiev, T., Piddubna, A. (2024). Vzaiemodiia slidchoho z inshymy uchasykamy kryminalnoho provadzhenia pid chas rozsliduvannia voiennykh zlochyniv [Interaction of the investigator with other participants in criminal proceedings during the investigation of war crimes]. *VIII Mizhnarodna naukovy-praktychna konferentsiia «Mizhnarodna ta natsionalna bezpeka: teoretychni ta prykladni aspekty» – VIII International scientific-practical conference «International and national security: theoretical and applied aspects»* (m. Dnipro, 15 bereznia 2024 r.) (pp. 688–690). Dnipro : DDUVS. N.p. [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Poriadku vzaiemodii mizh orhanamy ta pidrozdilamy Natsionalnoi politsii Ukrainy, zakladamy okhorony zdorovia ta orhanamy prokuratury Ukrainy pry vstanovlenni faktu smerti liudyny pid chas voiennoho stanu na terytorii Ukrainy [On the approval of the Procedure for interaction between the bodies and units of the National Police of Ukraine, health care institutions and the prosecutor's office of Ukraine when establishing the fact of the death of a person during martial law on the territory of Ukraine] : Nakaz MVS Ukrainy, MOZ Ukrainy ta Ofisu Heneralnoho prokurora vid 09 bereznia 2022 r. № 177/450/46. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22#Text> (data zvernennia 03.09.2024) [in Ukrainian].

8. Alhorytm dii slidecho-operatyvnykh hrup Natsionalnoi politsii na zvilnenykh vid okupatsii terytoriiakh z dokumentuvannia voiennykh zlochyniv (na prykladi zvilnenykh terytorii Kyivskoi oblasti) (2022) [Algorithm of actions of investigative and operative groups of the National Police in territories liberated from occupation to document war crimes (on the example of liberated territories of Kyiv region)]. Kyiv : Hol. slidche upravlinnia NP Ukrainy [in Ukrainian].

9. Alhorytm reahuvannia pratsivnykiv Natsionalnoi politsii na podii, poviazani iz obstrilamy naselenykh punktiv, unaslidok yakykh stalysia masshtabni ruinuvannia tsyvilnoi infrastruktury, nasampered krytychnoi, ta/abo znaczni liudski vtraty (2022) [Algorithm for the response of National Police officers to events related to shelling of populated areas, which resulted in large-scale destruction of civil infrastructure, primarily critical, and/or significant human losses]. Kyiv : Nats. Politsiia Ukrainy [in Ukrainian].

10. Pamiatka shchodo osoblyvosti orhanizatsii i provedennia slidchykh (rozshukovykh) dii pid chas rozsliduvannia napadiv (obstriliv) na tsyvilne naselennia ta obiekty tsyvilnoi infrastruktury (2022) [Note on the peculiarities of the organization and conduct of investigative (search) actions during the investigation of attacks (shelling) on the civilian population and objects of civil infrastructure]. Kyiv : Ofis Hen. prokurora Ukrainy; Treninhovyi tsentr prokuroriv Ukrainy. Retrieved from: <https://docs.google.com/document/d/1BIlyJn2ulttAfmsi6xhaFCaohG17GhL/edit> [in Ukrainian]

11. Pamiatka shchodo osoblyvosti rozsliduvannia faktiv umysnykh vbyvstv zakhyshchennykh osib v umovakh zbroinoho konfliktu (2022) [Note on the peculiarities of the investigation of the facts of deliberate killings of protected persons in the conditions of an armed conflict]. Kyiv : Ofis Hen. prokurora Ukrainy; Treninhovyi tsentr prokuroriv Ukrainy [in Ukrainian].

12. Rekomendatsii shchodo provedennia ohliadu mistsia podii (2022) [Recommendations for inspection of the scene of the event]. Kyiv : Treninhovyi tsentr prokuroriv Ukrainy [in Ukrainian].

13. Ukhvala Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu vid 24.05.2021 r. u spravi № 640/5023/19. *Ob`iednana palata Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu*. Retrieved from: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=97286253&red=100003161acef099a0dbfc0c8b729fac56e1ee&d=5> (data zvernennia 13.09.2024) [in Ukrainian].

14. Kurman, O. V. (2022). Deiaki orhanizatsiino-taktychni osoblyvosti zaluchennia spetsialistiv do uchasti v roboti slidcho-operatyvnykh hrup [Some organizational and tactical features of the involvement of specialists in the work of investigative teams]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal scientific electronic journal*, 8, 497–499. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-8/112>. Retrieved from: http://lsej.org.ua/8_2022/112.pdf (data zvernennia 16.09.2024) [in Ukrainian].

15. Piddubna, A. V. (2023). Vzaiemodiia slidchoho z inshymy orhanamy ta pidrozdilamy natsionalnoi politsii Ukrainy pry rozkrytti ta rozsliduvanni kryminalnykh pravoporushen [Interaction of the investigator with other bodies and units of the national police of Ukraine during the disclosure and investigation of criminal offenses] : lektsiia. Kharkiv : KhNUVS. Retrieved from: [https://nm2.univd.edu.ua/download/145385#:~:text=\(data+zvernennia+16.09.2024\)](https://nm2.univd.edu.ua/download/145385#:~:text=(data+zvernennia+16.09.2024)) [in Ukrainian].

Burnos Olena,

Postgraduate Student

(National Academy of Internal Affairs, Kyiv)

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-9640-5511>

CERTAIN ASPECTS OF INTERACTION OF LAW ENFORCEMENT BODIES DURING THE INVESTIGATION OF WAR CRIMES

The article reveals some features of the interaction of participants in criminal proceedings on war crimes. The circle of subjects of such cooperation is determined, in particular: representatives of the units of the State Emergency Service, the Armed Forces of Ukraine (TRO), experts and specialists, investigators of the Ukrainian Security Service, representatives of the Prosecutor's Office, employees of the analytical departments of the NP of Ukraine, representatives of local self-government bodies, international missions and organizations, mass media, volunteers and others. Emphasis is placed on the exceptional importance of establishing effective interaction between representatives of various law enforcement agencies in such proceedings. The main directions of such interaction are defined as: joint meetings, planning, organization and conduct of operative-search activities and covert investigative (search) actions, special operations; collegial study and analysis of the obtained results; identifying, documenting, and terminating the activities of individuals and groups that cooperate with the special services of the aggressor country, prepare and commit criminal offenses, and destabilize the situation in Ukraine at their behest; systematic exchange of forensically significant information (evidence and orientation) about detected crimes and involved persons; execution of requests and orders for operative-investigative cases and criminal proceedings; conducting thorough and systematic analytical work, etc. Along with determining the main directions of the investigated interaction, one of its priority goals during the investigation of war crimes is the organization of ensuring the safety of the participants of the investigation, since the situation of the vast majority of war crimes is associated with risks for the participants of the investigation.

Key words: war crimes, criminal proceedings, investigation, interaction, directions.